

Justiits- ja Digiministeerium
alexandra.koop@justdigi.ee
info@justdigi.ee

Teie 02.02.2026 nr 8-1/815-1

Meie 25.02.2026 nr 4/43

Arvamuse esitamine võlaõigusseaduse muutmise seaduse eelnõu (direktiivi (EL) 2024/825 ülevõtmine) kohta

Lugupeetud Liis-Ly Pakosta!

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (edaspidi: Kaubanduskoda) tänab Justiits- ja Digiministeeriumit võimaluse eest avaldada arvamust võlaõigusseaduse muutmise seaduse eelnõu (direktiivi (EL) 2024/825 ülevõtmine) kohta, mille kohaselt ettevõtjad peavad võtma kasutusele ühtlustatud teate tarbijate teavitamiseks sellest, milline on seadusest tulenev vastutus ja selle kestus, kui lepingu ese ei vasta nõuetele ning ettevõtjad peavad esitama lepingu eseme kohta tootja esitatud parandatavushinde, kui see on asjakohane. Oleme eelnõuga tutvunud ning esitame järgnevalt Kaubanduskoja seisukohad.

1. Toote parandatavuse info ja parandatavushinne

Eelnõuga täiendatakse võlaõigusseadust (lepingueelne teave), lisades kohustuse esitada tarbijale teave kauba parandatavuse kohta, sealhulgas parandatavushinne, kui see on kehtestatud liidu tasandil ja tootja on selle ettevõtjale kättesaadavaks teinud (eelnõu § 1 p 2, 6, 10). Seletuskirja lk-l 6 on täpsustatud, et „Asjakohasus tähendab parandatavushinde puhul seda, et tootja on selle ettevõtjale esitanud ja parandatavushinne on kindlaks määratud liidu tasandil. Esiteks on ettevõtjal kohustus tarbijale parandatavushinne esitada vaid juhul, kui tootja on selle ettevõtjale esitanud. Teiseks peab parandatavushinne olema kindlaks määratud liidu tasandil. See tähendab, et parandatavushinne ei ole tootja või ettevõtja enda loodud kriteeriumite alusel antud hinnang lepingu eseme parandatavuse kohta, vaid hinde kujundamise meetod on kindlaks määratud liidu kindlate instrumentidega“.

Kaubanduskoda peab oluliseks, et oleks üheselt selge, et müügiettevõtja kohustus piirdub tootja poolt ametlikult ja kirjalikult edastatud teabe vahendamisega. Müügiettevõtjad ei oma pädevust hinnata toodete konstruktsioonilisi lahendusi, kasutatavaid tehnoloogiaid ega objektiivselt määrata parandatavuse taset. Tegemist on tootjapoolse tehnilise informatsiooniga, mille kujundamine ja sisu ei ole müüja kontrolli all. Seetõttu palume täpsustada, et ettevõtjal ei ole kohustust parandatavushinnet iseseisvalt välja selgitada ning tootja peab selle teatavaks tegema kirjalikult.

Vajalik on selgus küsimuses, kui aktiivselt peab müüja tootjalt infot küsima ning millal võib lugeda, et müüja on oma kohustuse täitnud. Näiteks kas piisab tootja ametlikust tooteinfost või tuleb teha täiendavaid päringuid? Õigusselguse huvides peaks seletuskiri täpsustama, millal loetakse, et tootja on müüjale antud info edastanud. Ilma sellise täpsustuseta tekib oht, et järelevalvepraktikas kujuneb müüjale sisuline vastutus ka olukorras, kus tootja ei ole vajalikku teavet andnud või on selle andnud puudulikult.

Eelnõu näeb ette (eelnõu § 1 p 2, 6, 10), et juhul, kui parandatavushinnet pole ettevõtjale esitatud, tuleb esitada tarbijale teave lepingu eseme nõuetele vastavuse säilitamiseks vajalike varuosade kättesaadavuse, hinnangulise maksumuse ja tellimise korra ning parandus- ja hooldusjuhendi kättesaadavuse kohta ning parandamise piirangute kohta. Samuti tuleb seda teha ettevõtjal juhul, kui tootja teeb nimetatud teabe ettevõtjale kättesaadavaks. Seega vajab samuti seletuskiri täpsustamist osas, millal on tootja teinud info kättesaadavaks.

Kaubanduskoja ettepanekud:

- Täpsustada eelnõu seletuskirjas, et müüja teavitamiskohustus (nii parandatavushinde kui ka lepingu eseme nõuetele vastavuse säilitamiseks vajalike varuosade kättesaadavuse, hinnangulise maksumuse ja tellimise korra ning parandus- ja hooldusjuhendi kättesaadavuse kohta ning parandamise piirangute kohta) on täidetud, kui ta edastab info, mis oli tootja poolt kirjalikult või muul püsival andmekandjal kättesaadavaks tehtud hiljemalt pakkumuse tegemise hetkel.
- Täpsustada seletuskirjas, millal loetakse, et tootja on müüjale antud info edastanud. Samuti tuleks sätestada, et müüjal puudub kohustus tootjapoolset tooteinfot iseseisvalt juurde hankida, teha täiendavaid päringuid või kontrollida tootja esitatud andmete vastavust tegelikkusele.

2. Ettevõtja vastutus tootja esitatud info eest

Eelnõu kohaselt (eelnõu § 1 p 2, 6), kui parandatavushinnet pole ettevõtjale esitatud, peab ettevõtja esitama tarbijale enne lepingu sõlmimist teavet varuosade kättesaadavuse, maksumuse ja parandusjuhendite kohta, kui tootja on selle teinud kättesaadavaks.

Kaubanduskoda rõhutab, et müüjal puudub praktiline võimalus kontrollida tootja poolt esitatud prognoositavate kulude või varuosade kättesaadavuse info tõesust pika aja jooksul. Juhime tähelepanu, et kui müüja edastab heas usus tootja antud info (nt varuosade kättesaadavuse kohta 5 aasta jooksul), kuid tootja lõpetab tarned varem, ei tohi vastutus ebaõige teabe esitamise eest kanduda müüjale. Palume seletuskirjas selgelt sätestada, et müüja ei vastuta tootja poolt edastatud tehnilise ja prognoosiva iseloomuga info sisu ega selle hilisema paikapidavuse eest, vaid üksnes selle info korrektse edastamise eest tarbijale. Vastasel juhul kaasneb eelnõuga ettevõtjatele ettenägematu ja kontrollimatu äririsk.

Kaubanduskoja ettepanek:

Sätestada seletuskirjas selgelt, et müüja vastutab üksnes tootja poolt kättesaadavaks tehtud info korrektse edastamise eest lepingueelse teabe etapis ega kanna vastutust juhul, kui tootja poolt antud prognoosid (nt varuosade kättesaadavuse aeg) osutuvad hiljem tootjast tulenevatel põhjustel valeks.

3. Teave tarkvarauuenduste kättesaadavuse kohta

Eelnõu kohaselt (eelnõu § 1 p 1, 5) peavad digielementidega kaupade, digisisu ja -teenuste müüjad teavitama tarbijat ajavahemikust, mille jooksul on tasuta tarkvarauuendused kättesaadavad. Tegemist on infoga, mis on täielikult toote tootja või tarkvaraarendaja kontrolli all. Sarnaselt parandatavuse infole on müüja siinkohal vaid info vahendaja. Õigusselgusetus selles osas, kes vastutab, kui tootja lubatud perioodi lühendab, loob ettevõtjatele ebamõistliku riski.

Kaubanduskoja ettepanek:

Täpsustada seletuskirjas, et müüja kohustus piirdub tootja poolt ametlikult kirjalikult kinnitatud tarkvarauuenduste perioodi avaldamisega ning müüja ei vastuta selle eest, kui tootja tarkvara arendamise ootamatult lõpetab. Samuti peab olema selge, et info tarkvarauuenduste kohta esitatakse müügihetke teadmiste põhjal ega vaja müüja poolt tagantjärele uuendamist juba müüdud toodete osas.

4. Kattuvus määrusega (EL) 2023/1669

Eelnõu kohaselt peavad ettevõtjad esitama lepingu eseme parandatavushinde selgel ja arusaadaval viisil, kui see on asjakohane (eelnõu § 1 p 2, 6, 10). Samas tuleb arvestada, et teatud toodete, sh nutitelefonide ja tahvelarvutite puhul tuleneb parandatavusega seotud teabe esitamise kohustus juba vahetult kohaldatavast Euroopa Liidu õigusest. Määrus (EL) 2023/1669 sätestab nutitelefonide ja tahvelarvutite energiamärgistuse ja tooteinfo nõuded. Määruse artikli 3 lõike 1 punkti a kohaselt peab tarnija tagama, et tootega on kaasas III lisas sätestatud energiamärgis, ning artikli 4 punkti a kohaselt peab edasimüüja tagama, et märgis on müügikohas selgelt nähtav ja konkreetse mudeliga seostatav. III lisa kohaselt sisaldab märgis muu hulgas parandatavuse klassi. Arvestades, et eelnõu kohaselt on parandatavushinne punktisumma, mis põhineb Euroopa Liidu tasandil kehtestatud ühtlustatud nõuetel ning väljendab asja parandamise võimalikkust, vastab määruse (EL) 2023/1669 kohaselt arvutatav parandatavuse klass sisuliselt eelnõus kasutatud mõistele „parandatavushinne“ nende toodete puhul, millele nimetatud määrus kohaldub. Seetõttu leiame, et kui parandatavuse klass ja sellega seotud teave on esitatud kooskõlas määruses (EL) 2023/1669 sätestatud energiamärgistuse ja tooteinfo nõuetega, tuleb lugeda ka eelnõus sätestatud teavitamiskohustus täidetuks. Sellisel juhul ei tohiks eelnõust tuleneda ettevõtjale täiendavat ega paralleelset kohustust sama parandatavusalase teabe esitamiseks.

Kaubanduskoja ettepanek:

Teeme ettepaneku eelnõus ja seletuskirjas selgelt rõhutada, et kui teave parandatavushinde kohta on esitatud määruses (EL) 2023/1669 kohaselt, siis loetakse ka eelnõus sätestatud teavitamiskohustus täidetuks ning sellest normist ei tulene ettevõtjale täiendavaid kohustusi seoses tarbijate teavitamisega.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Mait Palts

Eesti Kaubandus-Tööstuskoja peadirektor

Ireen Tarto

ireen@koda.ee